

Aves Visum

natuur- en vogelwacht 'Rotta'
nummer 120 juni 2012

Natuur- en Vogelwacht 'Rotta'

Hoeksekade 164
2661 JL Bergschenhoek
e-mail: info@rotta-natuur.nl
website: <http://www.rotta-natuur.nl>
Triodos Bank 25.44.05.223

Opgericht 9 februari 1982.
Aangewezen door de Belastingdienst als algemeen nut beogende instelling, ANBI.
Ingeschreven bij de KvK Haaglanden nr. 40464998.

Lidmaatschap:
€ 10,- per jaar voor volwassenen.
€ 5,- per jaar voor jeugd tot 18 jaar.
Donateurs: minimaal € 10,- per jaar.

Verenigingsgebouw
Trefpunt Rotta
Hoeksekade 164
2661 JL Bergschenhoek

Openingstijden:
donderdag: 10:00 u.-16:00 u.
zaterdag: 12:00 u.-16:00 u.
zondag: 12:00 u.-16:00 u. (zomerseizoen)

Trefpunt Beheer: ad.somers@hetnet.nl
Ad Somers 06-229 085 77

Bestuur

Voorzitter rienvandervorm@hetnet.nl
Rien van der Vorm 06 - 278 900 77
regiocontacten, inventarisaties 079 - 593 12 62
Vice-voorzitter a.j.deurloo@gmail.com
Aad Deurloo 06-410 435 62
cursussen, Aves Visum
Secretaris ariavanballegoie@gmail.com
Aria van Ballegoie 010-455 22 61
cursussen, uilen en roofvogels
Penningmeester jannoppers@gmail.com
Jan Noppers 010-418 47 76

Leden
Henk Zomer h.zomer5@upcmail.nl
excursies, weekenden 010-455 10 20
Betsy van Meijgaarden aadbets@xs4all.nl
kinderactiviteiten, promotie 010-529 85 80
Jaap van Lien jaapvanlien@gmail.com
ruimtelijke ordening, regioplannen 010- 511 37 33

Ledenadministratie
Cor van de Lustgraaf puravid@kpnplanet.nl
Website
Chris van Rijswijk cdvanrijswijk@gmail.com

Colofon

Verenigingsblad van Natuur- en Vogelwacht 'Rotta'
Nummer 120, juni 2012, jaargang 32
Oplage 650 exemplaren.
Verschijnt in maart, juni, september en december op de tweede dinsdag van de maand.

Redactie:
Machiel Brinkhorst, Aad Deurloo, Jan Mudde
Redactieadres:
avesvisumredactie@gmail.com

Druk: Editoo BV, Arnhem

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten, te wijzigen en te weigeren, zoveel als mogelijk in overleg met de auteurs.

Overname van artikelen uitsluitend toegestaan met bronvermelding.

Copyright van foto's blijft bij de fotograaf.

Inleveren van kopij voor de volgende Aves Visum voor 10 augustus 2012, Aves Visum verschijnt dan in de tweede week van september 2012.

Inhoud

Van de redactie	3
Aad Deurloo koninklijk onderscheiden	3
Werkgroepen	4
Nieuwe leden	4
Broedvogels Wiebertjes en Hoeks Moerasbos 2011	5
De Kapoentjes op stap	8
Excursie AW-duinen, het verslag	9
Foto-impressie 12 mei, 30 jaar Rotta	10
Zilverreigers	12
Rotta Actief!	13
Een bijzondere ontmoeting.....	14
Ruimtelijke ontwikkelingen Noordrand	14
Rotta Rangers; Strand	16
Activiteitenkalender	18
Wilde Zomerexcursies Jong Rotta	18
Mystery Bird	20

Bij de voorplaat

Grote foto;
Kleine Zilverreiger (*Egretta garzetta*) Etang de Beaumont, Solonge, dept. Loir-et-Cher, Frankrijk © Machiel Brinkhorst
Naar aanleiding van de nieuwe mogelijkheid om elke voorplaat er anders uit te laten zien heeft de redactie besloten per jaar met een thema te werken voor de voorplaat. Reigers zijn in 2012 het thema
Deze keer op de voorplaat een Kleine Zilverreiger. Waarom het een Kleine is en geen Grote is te lezen op pagina 12.

Kleine foto's van links naar rechts;
Rotta Actief! werkt voor de oeverzwaluwen bij de ZHP © Klaas Verschoor
Rotta Rangers aan het vogelspotten © Gert Jansen
Paartje Slobeenden in de AW-duinen © Dick Hoek

Van de redactie

Zoals al aangekondigd bij het verschijnen van het eerste nummer van Aves Visum ook dit keer weer een paar veranderingen aan uw blad. Het meest in het oog springend zijn de zes pagina's kleur in het binnenwerk. Ook aan de inhoud is het nodige veranderd.

In het recente verleden werd een groot deel van Aves gevuld met verslagen van excursies, cursussen en andere verenigingsactiviteiten. Nu is er voor deze zaken een bescheiden rol in het blad. Dit is een bewuste keuze geweest. Vrijwel alle verslagen worden zeer actueel op de website gepubliceerd en zijn daar te lezen. In de toekomst willen we in Aves Visum meer aandacht geven aan resultaten van onderzoek aan de flora en fauna in de omgeving. Door deze hier te publiceren willen we u op de hoogte houden van de ontwikkelingen van de natuur dicht bij huis. Ook is er weer aandacht voor leuke waarnemingen uit het werkgebied en staat er een artikel met achtergrondinfo over twee soorten reigers in het blad. In de komende nummers zal er ook meer te lezen zijn over andere groepen van de flora en fauna, we zijn per slot van rekening niet voor niets een natuur- en vogelwacht. De Rotta Rangers hebben vanaf dit nummer een eigen plek in het blad van maar liefst twee pagina's. Op deze manier wordt het ook voor de jeugdleden een blad waar zij zichzelf in herkennen. Kortom we zijn op weg om uw blad informatiever en leerzamer te maken. Het werkgebied van de vereniging en de daarin voorkomende flora en fauna zullen daarbij leidend zijn.

Koninklijke onderscheiding voor Aad!

Het was niet alleen feest voor Rotta op 12 mei jl. want één van de mensen van het eerste uur stond een verrassing te wachten. In het diepste geheim hadden alle voorbereidingen plaatsgevonden waardoor Aad op de dag zelf echt volkomen verrast werd. Zelfs toen een groot deel van zijn familie Trefpunt Rotta binnenkwam dacht Aad nog dat zij opgetrommeld waren om het lustrum van Rotta op te luisteren!

Aad Deurloo is vanaf de oprichting betrokken bij het werk van onze vereniging. Hij begon met het organiseren en gidsen van de vrijdagavondwandelingen in de Bleiswijkse Zoom. In 1983 trad hij toe tot de redactie van dit blad, waar hij nu nog steeds deel van uitmaakt! Doordat de vogelkennis van Aad in het begin snel toenam en hij enthousiast was om deze over te dragen ging Aad ook al snel een belangrijke rol spelen bij de Cursus Vogelherkenning. Vele honderden beginnend vogelaars heeft hij ingewijd in de geheimen van de verrekijker en telescoop. Ook het cursusboek is onder zijn bezielende leiding tot stand gekomen. Dat is zeker niet het enige dat Aad voor de vereniging gedaan heeft en nog doet! Een opsomming die zeker niet volledig is; bestuurslid, penningmeester, bouwer aan het Trefpunt, nestkastcontoleur, harde werker in het Koornmolengat en de Wiebertjes, gids bij natuurwandelingen. Dertig jaar lang gemiddeld 50 uur per maand is hij voor Rotta in de weer. Daarnaast heeft hij ook op andere terreinen in de maatschappij zijn capaciteiten ingezet.

Natuurlijk zijn er ook herkenbare artikelen gebleven. Het onvolprezen Mystery Bird heeft zijn vaste plek gevonden op de achterzijde. De actuele stand van zaken van allerlei "bouw" projecten wordt besproken door Jaap van Lien zoals u al enige jaren gewend bent. Ook de activiteitenkalender zal vanaf dit nummer weer trouw opgenomen worden. Die waren we het vorige nummer glad vergeten.....

Tot slot nog even iets over de reacties op het eerste nummer in het nieuwe jasje. Gelukkig waren die allemaal uitermate positief. Uw lovende woorden deden ons als redactie goed en vormen een geweldige stimulans om op de ingeslagen frisse weg door te gaan. Tijdens de jubileumviering op 12 mei gaf een aantal mensen van omliggende natuurverenigingen te kennen jaloers te zijn op ons, en dus uw, verenigingsblad. En dat terwijl het grootste deel toen ingenomen werd door het jaarverslag en de financiële stukken....

Laat ons vooral weten of we als redactie op de goede weg zijn. Hebt u wensen, ideeën of wilt u zelf een bijdrage leveren neem dan even contact met ons op. Voor nu in ieder geval veel leesplezier.

Aad Deurloo
Machiel Brinkhorst
Jan Mudde

avesvisumredactie@gmail.com

© Ad Somers

Aad, we weten dat je er eigenlijk niet van houdt om zo in de belangstelling te staan maar je hebt het echt meer dan verdiend! Op deze plaats willen we je ook nog eens hartelijke bedanken voor je tomeloze inzet voor onze vereniging. Zonder jouw bijdragen had de club nooit zo kunnen bloeien als ze nu doet. Wel hopen we dat je nog een poosje door wil gaan want Rotta kan nog niet zonder je!

Van harte gefeliciteerd met je benoeming tot Lid in de Orde van Oranje Nassau, draag hem met trots!

Weet jij al welke verzekering je af wilt sluiten?

Dan heb je genoeg aan een website waar dat snel kan. **www.oorddirect.nl** is zo'n site. Je vindt daar verschillende verzekeringen tegen hele scherpe prijzen.

Adfz
Adviseurs in Financiële Zekerheid

...of twijfel je nog?

Ook als je het nog niet weet, kun je bij ons terecht. We adviseren je graag over het afsluiten van de verzekering die bij jou past. Ook andere vragen over je financiën kun je trouwens aan ons stellen. hypotheek, pensioenen... wij zijn ervoor. Bel ons gewoon op om een afspraak te maken. We zitten vlakbij je in de buurt.

Oord Assurantiën. Helemaal van nu. Helemaal voor u.

Noorderparklaan 20, Postbus 8, 2660 AA Bergschenhoek T (010) 440 07 88, www.oordbv.nl

Werkgroepen

Rotta Kapoentjes

Rotta Rangers

info en aanmelden bij
Gert Jansen

Jong Rotta

info en aanmelden bij
Mirjam van Donselaar

Rotta Natuurwerk

info en aanmelden bij
Rien van der Vorm

Rotta Onderzoek

Dick Hoek
Rien van der Vorm

Rotta Actief!

info en aanmelden bij
Jan Noppers

Rotta Varia

info bij
Ad Somers

Rotta Promotie

info en aanmelden bij
Betsy van Meijgaarden

Rotta Mediatheek

info bij
Jan Mudde

activiteiten voor 4 t/m 6 jaar

activiteiten voor 7 t/m 12 jaar

jansen.gert@gmail.com
010-511 57 20

activiteiten vanaf 13 jaar

mirjamvondonselaar@gmail.com
06-292 098 09

werken in de natuur

rienvandervorm@hetnet.nl
079- 593 12 62

tellingen flora en fauna

dickhoek@planet.nl
rienvandervorm@hetnet.nl

o.a. onderhoud Trefpunt Rotta

jannoppers@gmail.com
010-418 47 76

activiteiten in Trefpunt Rotta

ad.somers@hetnet.nl
06-229 85 77

promotie en PR-activiteiten

aadbets@xs4all.nl
010-529 85 80

mediatheek en archief

jan.mudde@gmail.com
06-110 182 25

Rotta Cursus

info en aanmelden

Aad Deurloo

Trefpunt Beheer

info bij

Ad Somers

alle cursussen

a.j.deurloo@gmail.com

06 - 410 435 62

zaal vastleggen etc.

ad.somers@hetnet.nl

06 - 229 085 77

Nieuwe leden

hr. E.J.A. Wouterse, Rotterdam
mw. Mirjam van Donselaar, Rotterdam
mw. Monique Roodenburg, Bergschenhoek
mw. Ellen van Keulen, Rotterdam
hr. G. Stout, Moordrecht
hr. M.F. Scheffers, Zevenhuizen
hr. Geert Janssens, Rotterdam
hr. Jac Remmen, Berkel en Rodenrijs
hr. Tim Nooijen, Bleiswijk
hr. Luc Nooijen, Bleiswijk
mw. Nienke Paulusma, Bleiswijk
mw. Francien Bucher, Bleiswijk
hr. Hans Bucher, Bleiswijk
mw. Henny Joling, Waddinxveen
E.J. Veenman, Bergschenhoek
mw. Letty van der Burg, Berkel en Rodenrijs
hr. J.M. Gouweleeuw, Bergschenhoek

Allen van harte welkom bij de vereniging! We hopen jullie vaak te zien bij onze activiteiten.

De Wiebertjes en het Hoekse Moerasbos: twee vogelrijke pareltjes van het Rottmerengebied

Dick Hoek

In 2011 heb ik de broedvogels onderzocht van twee kleine natuurterreinen binnen het recreatiegebied Rottmeren: de Wiebertjes bij het Hoge Bergse Bos en een terrein in de Hoekse Hout noord, ook wel het Hoekse Moerasbos genoemd. De terreinen worden beheerd door de Groenservice Zuid-Holland in opdracht van het Recreatieschap Rottmeren.

De Wiebertjes en omgeving (11 ha)

Dit gebied dankt zijn naam aan het ruitvormige patroon van een groot aantal slootjes en is in 1993-1996 ontstaan als onderdeel van een kunstproject. Direct na de vorming van de Wiebertjes vormde de schaars begroeide bodem een geschikt broedgebied voor pioniersoorten als Kleine Plevier, Scholekster, Kluut en Visdief. In de jaren daarna raakte het gebied geleidelijk meer begroeid en verdwenen deze soorten. Het bestaat nu uit een kleinschalig mozaïek van open water, rietlandjes, ruigtekruiden, struweel en enkele opgaande bomen. Daarnaast zijn er grondepots met ruigtekruiden en wilgenopslag en beweid grasland met struweel aanwezig. Door het terrein loopt een voet- en fietspad en een natuurwandelpad, waar loslopende honden in de broedtijd (maart t/m juli) niet zijn toegestaan. Vrijwilligers van Natuur- en Vogelwacht 'Rotta' proberen het dichtgroeien met bomen en struiken te voorkomen door deze plaatselijk te kappen en het riet te maaien. Om verstoring van het terrein tegen te gaan zijn op strategische plaatsen houtrillen gemaakt.

Natuurwandelpad Wiebertjes © Dick Hoek

Sfeerimpressie Hoeks Moerasbos © Dick Hoek

Het Hoekse Moerasbos (10,5 ha)

Voor 2008 bestond dit uit populierenbos en grasland. Door kappen, afzetten en stormen sneuvelde een deel van de populieren en kreeg het bosje zijn huidige, open karakter. Het grasland werd afgegraven waardoor moeras ontstond. Het bos kan zich nu op een natuurlijke manier ontwikkelen en op verschillende plaatsen slaat struweel op. Er is vrij veel dood hout aanwezig. Op enkele plaatsen zijn poelen gegraven. Door de dichte begroeiing en de hoge grondwaterstand is het bosgedeelte moeilijk toegankelijk, maar in het moerasgedeelte hadden de vogels regelmatig last van verstoring door loslopende honden. Van het Hoekse Moerasbos zijn van voor 2008 weinig gegevens bekend. De Wielewaal heeft er gebroed, maar verdween toen langs de randen populieren werden gekapt. Tot nu toe hebben de vrijwilligers van Rotta hier nog geen werkzaamheden verricht.

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd volgens richtlijnen van het Broedvogel Monitoring Project van het SOVON. Samengevat houdt deze methode voor het veldwerk in:

- Tussen half februari en half juli wordt het gebied 7- 10 maal onderzocht, vooral rond zonsopgang, maar ook tenminste eenmaal 's nachts.
- Het gebied wordt te voet doorkruist en op een dagkaart worden alle waarnemingen die op broeden of een territorium duiden met afkortingen (soort) en symbolen (gedrag) genoteerd
- Vooral 'uitsluitende' waarnemingen (verschillende b.v. zingende vogels tegelijkertijd waarnemen) zijn van belang
- Er wordt in principe niet naar nesten gezocht (vooral in verband met verstoring)

Per soort worden de veldwaarnemingen overgezet op verzamelkaarten en op grond van, per soort verschillende, vaststaande interpretatiecriteria wordt tenslotte het aantal territoria bepaald.

Ook dit jaar worden de broedvogels geteld, nu door Mirjam van Donselaar en Jesse Keijzer. Hierdoor zijn beide gebieden nu opgenomen in het landelijk meetnet van het SOVON. Hierbij wordt al jarenlang in meer dan 1500 gebieden de broedvogelstand onderzocht met als doel inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de broedvogelstand in Nederland. Ook is het mogelijk de gevolgen van het huidige en toekomstige (natuur)beheer te evalueren en zondig aan te passen.

Broedvogels 2011

In totaal zijn er 285 territoria vastgesteld verdeeld over 48 soorten. In de Wiebertjes 167 territoria met 33 soorten, in het Hoekse Moerasbos 118 territoria met 43 soorten. Van de broedvogels staan Zomertortel, Koekoek, Groene Specht, Nachtegaal en Kneu op de Rode Lijst van landelijk bedreigde vogelsoorten

Dodaars: er broedden minstens 3 paar met succes: na de inventarisatieperiode werden op 20 juli 14 vogels waargenomen: 2 paar met 2 juvenielen, en een paar met vier pulli.

Buizerd: in het vrijwel ontoegankelijke centrum van het populierenbos nestelde 1 paar. Er vlogen minstens twee jongen uit.

Zomertortel: het territorium bevond zich aan de rand van het open populierenbos waar zich struweel heeft ontwikkeld. Het is waarschijnlijk het enige vastgestelde territorium in de wijde omgeving. Al sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw gaat de Zomertortel sterk achteruit omdat er door de intensivering van de landbouw niet meer voldoende onkruidzaden aanwezig zijn. Als de huidige trend zich voortzet zal de Zomertortel als broedvogel uit Nederland verdwijnen. Een van de oorzaken is waarschijnlijk voedselgebrek.

Koekoek: in beide terreinen werden regelmatig meerdere roepende Koekoeken gezien en gehoord. Hoeveel vrouwtjes er daadwerkelijk eieren gelegd hebben in nesten van kleine zangvogels blijft onbekend. Waardvogels zijn voldoende aanwezig. Kleine Karekiet is waarschijnlijk de belangrijkste.

Groene Specht: regelmatig werd de luide roep gehoord en vlogen volwassen vogels van en naar het centrum van het populierenbos.

Nachtegaal: van 25 april tot 23 mei werd in het struweel van het Hoekse Moerasbos een zingende vogel gehoord. Waarschijnlijk is dit de enige plaats in de wijde omgeving waar een territorium van de soort kon worden vastgesteld. Wel worden op doortrek soms gedurende korte tijd zingende vogels waargenomen.

Blauwborst: houdt vooral van een combinatie van riet met ruigte en struiken

Kneu: vooral de dichte braamstruwelen van de Wiebertjes vormen een favoriet broedbiotoop.

Rietzanger © Dick Hoek

Knobbelzwaan © Dick Hoek

Soort	Wiebertjes	Hoekse Moerasbos
Knobbelzwaan	0	1
Grauwe Gans	6	2
Nijlgans	0	1
Wilde Eend	12	7
Park-of-Soepeend	0	2
Krakeend	3	3
Tafeleend	0	1
Kuifeend	4	4
Fazant	3	2
Dodaars	0	3
Fuut	4	1
Buizerd	0	1
Waterhoen	4	3
Meerkoet	4	8
Kievit	0	1
Holenduif	0	1
Houtduif	3	3
Zomertortel	0	1
Koekoek	1	1
Groene specht	0	1
Grote Bonte Specht	0	1
Heggenmus	5	3
Nachtegaal	0	1
totaal aantal territoria		

Soort	Wiebertjes	Hoekse Moerasbos
Blauwborst	2	1
Zanglijster	1	1
Merel	9	6
Tuinfluiter	6	3
Zwartkop	7	5
Grasmus	8	2
Braamsluiper	1	0
Rietzanger	9	4
Sprinkhaanzanger	3	1
Kleine Karekiet	14	8
Bosrietzanger	11	4
Fitis	15	6
Tijftjaf	9	6
Winterkoning	5	5
Koolmees	2	3
Pimpelmees	1	0
Ekster	1	1
Vlaamse Gaai	1	0
Kauw	0	1
Zwarte Kraai	0	1
Spreeuw	0	1
Kneu	6	0
Putter	1	0
167	118	

Tabel 1 Soorten en aantallen broedvogels van de Wiebertjes en het Hoeks Moersbos in 2011

Tijdens de inventarisatieperiode zijn ook veel bijzondere niet-broedende soorten waargenomen, o.a. Zomertaling, Roerdomp, Kleine Zilverreiger, Lepelaar, Bruine Kiekendief en Boomvalk. Bij vrijwel elk bezoek waren er wel foeragerende groepen Aalscholvers en enkele Visdieven te zien. Ook Halsbandparkieten hebben het bos ontdekt, maar hebben er niet gebreed.

Koekoek © Dick Hoek

Landschap Hoeks Moerasbos © Dick Hoek

Conclusies

De relatief hoge dichtheid, grote soortenrijkdom en de aanwezigheid van soorten van de Rode Lijst zijn een indicatie van het grote belang van deze betrekkelijk kleine gebieden. Vooral de variatie aan biotopen (rietland, ondiep water, nat loofbos) die in de omgeving betrekkelijk schaars zijn, dragen hieraan bij. De grote rijkdom blijkt bij voorbeeld uit een vergelijking met een recente inventarisatie van de broedvogels van het nabije recreatiegebied het Kralingse Bos (Bakker & Baerdemaeker 2011) Dit oudere, natuurlijk beheerde bos bestaat voornamelijk uit oud loofbos met recreatiweiden en open water. Daarnaast zijn kleine moerassige gebieden aanwezig. Het gebied is 200 ha groot, bijna tien maal de oppervlakte van beide natuurterreintjes samen.

	ha	Jaar	broedvogelsoorten	territoria /10 ha.	Rode Lijstsoorten
Het Kralingse Bos	200	2010	47	80,5	4
De Wiebertjes en het Hoekse Moerasbos	22	2011	48	132,6	5

Tabel 2 Vergelijking tussen de broedvogels van het Kralingse Bos en die van de Wiebertjes en het Hoeks Moerasbos

Blauwborst © Dick Hoek

Grasmus © Dick Hoek

Als er niets gebeurd groeien de meeste zoetwatermoerassen in Nederland geleidelijk dicht en veranderen in bos. Een groot deel van de Rottemeren bestaat al uit bos en de oppervlakte aan moeras en ruigtekruiden is gering. Daarom zal niets doen minder bijdragen aan een grote biodiversiteit dan het handhaven of uitbreiden van de oppervlakte moeras en ruigtekruiden. Methoden om het dichtgroeien te vertragen of om te buigen zijn:

- Jaarlijks maaien van een deel van de rietlanden en ruigten met afvoer van het maaisel
- Periodiek kappen of afzetten van bomen en struiken
- Kostbaar, maar effectief voor langere tijd is het afgraven van de bodem b.v. tot een meter onder het grondwater.

De Wiebertjes

Hier broeden twee soorten van De Rode Lijst: Kneu (gevoelig) met 6 territoria en Koekoek. Voor vogels is de belangrijkste eigenschap van dit gebied de kleinschalige afwisseling van open water, jong en overjarig riet, struweel met veel bramen en plaatselijk een boom. Een groot deel van het gebied is moeilijk toegankelijk, dankzij de slotjes, dichte braamstruwelen, natte en hoge ruigten en de door vrijwilligers gemaakte houtrillen.

Het Hoekse Moerasbos

De hoge grondwaterstand en de hoge, dichte kruidlaag maken het bosje moeilijk toegankelijk, zodat hier betrekkelijke rust heerst. Ongetwijfeld zal dit een belangrijke rol gespeeld hebben bij de vestiging van broedvogels als Groene Specht en Buizerd. Het open, struweelrijke bos is voor broedvogels bijzonder waardevol: er werden vier territoria vastgesteld van vier kwetsbare Rode Lijst soorten: Zomertortel, Groene Specht, Koekoek en Nachtegaal. In het open gedeelte met ondiep water laten helaas hondenbezitters regelmatig hun viervoeters door het ondiepe water banjeren, wat grote verstoring van de vogels veroorzaakt.

Meer weten over hoe broedvogels te inventariseren? Kijk op: <http://www.sovon.nl/default.asp?id=25>

Het complete rapport van de broedvogelinventarisatie 2011 kunt u vinden op onze site www.rotta-natuur.nl

Literatuur

- Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2004. Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels.
- Van Dijk A.J. & Boele, A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen
- <http://www.recreatiegebied-rottemeren.nl/>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Bakker, G. & A. de Baerdemaeker. 2011. Broedvogels van het Kralingse Bos. bSR-rapport 162. Bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam. http://www.bureaustadsnatuur.nl/downloads/rapporten/bsr-rapport_162_broedvogels_Kralingse_Bos_2010.pdf

Rotta op Facebook!

Ook Rotta gaat de social media gebruiken, naast dit blad en de website nu nog heter van de naald, kijk maar eens op;

<https://www.facebook.com/groups/383452185016915/>

Op stap met de Rotta Kapoentjes

Opa Jaap van Lien

Prachtig weer was het woensdagmiddag 23 mei toen we rond half twee met negen toekomstige natuurvorsers en bijna even zoveel begeleiders vertrokken vanaf het Trefpunt. Opa Jaap had voor een paar uur een kleindochter geleend en Opa Piet een kleinzoon.

Zo mochten ze zelf ook mee, wat een feest! Alle kinderen kregen een loep en een potje met een vergrootglas in het deksel. Onder leiding van Ellen en Gert gingen we op zoek naar allerlei kriebelende en wiebelende beestjes die door de kinderen werden gevangen en vervolgens met behulp van loepen en loepotjes grondig werden bekeken. Het was natuurlijk vreselijk zielig om het wriemelende grut lang vast te houden dus nadat Ellen en Gert duidelijk hadden gemaakt hoe ze heetten en waar je ze kon vinden op de zoekkaarten die we hadden meegenomen, werden ze weer in vrijheid gesteld. Manon was gebeten door een rode mier en toen bleek wat een medicinale kennis onze natuurgidsen in huis hebben! Ellen wreef het blad van een mij onbekende plant tot moes en smeerde het mengsel op de wond. Weg was de pijn! Een soort wonder? Volgens Ellen ging het om een verkapte manier van krabben! Na een wandeling door het Hoge Bergse Bos, waarbij er van alles aan de kinderen werd verteld, gingen we pauzeren bij het 'prachtige' kunstwerk op de "Tussenbult". Na de klimpartij met de brandende middagzon in de nek werd eindelijk duidelijk wat de functie is van dit monument: we zaten heerlijk in de schaduw met wind-airco en kregen ook nog wat te eten en te drinken. Gert maakte van de gelegenheid gebruik om de

kinderen duidelijk te maken hoe je omgaat met afval als je in de natuur bent. (Ellen had dit probleem al aangekaart) Hij mikte een leeg vruchtensappak in het gras en vroeg of het zo goed was. Tot tevredenheid van de aanwezige moeders en vaders (en opa's) protesteerden de kinderen hevig: 'dat hoort in de afvalbak!' 'Jong geleerd is oud gedaan' zegt toch het spreekwoord? Na dit intermezzo was het hoog tijd om terug te keren naar het Trefpunt. Vermoeid maar tevreden zegen we na een korte wandeling uiteindelijk neer op de nieuwe picknick-banken bij het Rotta-gebouw.

Conclusie: wat was het een leuke middag en wat een aandacht was er bij de kinderen voor wat onze gidsen Ellen Beckmann en Gert Jansen vertelden!

Opa Jaap van Lien bedankt voor het verslag en opa Piet Mulder bedankt voor de foto.

"Boswachter" Ellen legt uit. © Piet Mulder

Excursie naar de Amsterdamse Waterleidingduinen

Piet Mulder

Op 31 maart gingen 12 leden onder leiding van de roergangers Henk Zomer en Jan Kees Hoek en natuur- en vogelgids Dick Hoek naar de Amsterdamse Waterleidingduinen (AW-duinen). De AW-duinen vormen een heel groot en een heel rustig natuurgebied bestaande uit bossen, struiken, grasvelden en watertjes, enz. Er is veel afwisseling in begroeiing. In de duinen wordt voorgezuiverd rivierwater ingelaten, de fosfaten zijn er al uitgehaald. Dit water is bestemd voor de drinkwatervoorziening van Amsterdam en omstreken.

Het weer was wisselend: soms een heel klein miezertje, dan weer strak blauwe lucht met een stralende zon, dan weer grauwe luchten met een koude wind, kortom: van alles wat. Aan het begin van de wandeling hoorden en zagen we Winterkoning, Boomklever, Merels, Koolmezen, Groenlingen, Gaaien, en Pimpelmezen. In een grote inlaatvijver en in de inlaatkanalen dobberden en zwommen Grauwe Ganzen, Nijlganzen, Canadese Ganzen, luid keffende Meerkoeten, Kuifeenden, Slobeenden, baltsende Futen (nee-schudden en ja-doen), twee Grote Zaagbekken, Wintertalingen, Tafelenden en Knobbelswanen.

Wintertaling © Dick Hoek

Boven onze hoofden vloog een Buizerd. Er was geen thermiek door de grauwe lucht en de kou. Toen de lucht strak blauw was, zag je hem zweven op de thermiek van de warmte. De gehele wandeling werden we begeleid door het schreeuwen van de Tjiftjaf. We zeiden tegen de Tjiftjaf: "hou je kop, want we kunnen de andere vogels nauwelijks horen". Sommige vogels schetteren de oren van je kop; andere vogels, die je graag zou willen horen, doen hun bek niet open. Vogels die je niet wilt zien zitten vol in zicht, de vogels die je wilt zien zitten achter takjes en blaadjes. Vogels kijken is en blijft een frustrerende bezigheid. We horen en zien veel Vinken, een Zanglijster, Putters, Boomleeuwrik, de Grote Bonte Specht met z'n geroffel, Boomkruiper en een Heggenmus, midden op een paadje.

Een hoogtepunt vormden twee paartjes Kepen. Eén Keep bleef heel rustig en goed zichtbaar zitten. Door de telescoop konden we hem allemaal heel goed zien. Ook liet hij zijn karakteristieke geluid, een schor: "keeeeeeep, keeeeeeep" goed horen. Voor mij was dit de eerste keer dat ik een Keep zag. Met dank aan Dick Hoek.

Op een pad vlak voor ons zat een aantal Rietgorzen. Tussen de Rietgorzen scharrelde een Kneu. Blauwe Reigers en Staartmezen wilden ook graag van de partij zijn. De AW-duinen zijn bekend, beroemd en berucht om hun Damherten. Daar hebben wij er vele van gezien. Een aantal jaren geleden stoven ze weg als ze je zagen. Nu blijven ze rustig zitten en zijn ze redelijk goed te benaderen. Ze zijn gewend aan mensen, ze worden niet bejaagd en ze voelen zich dan ook zeer veilig. Het zijn mooie, elegante dieren.

Damhert © Dick Hoek

De AW-duinen zijn nog echt in de winterfase. De Fitis en de Nachtegaal bijvoorbeeld zijn nog niet terug van hun zovakantie. Wellicht zijn ze nog onderweg hier naar toe. Ook de kenmerkende duinplantjes zijn nog niet te zien. Een paar weekjes geduld dus.

Op de heen- en terugweg hebben we genoten van de prachtige bollenvelden. Na afloop van de excursie was het koffie met Rottavoer, al of niet met slagroom.

Dank aan de roergangers en de gids.

Lunch, uit de wind, in de zon © Dick Hoek

Expositie Bloeiende Bermen in Trefpunt Rotta

Vanaf 22 juni tot eind september in is ons verenigingsgebouw aan de Hoeksekade de expositie Bloeiende Bermen van KNNV Delfland te zien.

Tegenwoordig worden wegbermen vaak en vroeg gemaaid. Dat niet doen geeft het resultaat waar deze expositie over gaat. Kom ook kijken!! Zeker de moeite waard.

Zoals past bij een natuur- en vogelwacht begon het jubileumprogramma met een vroege vogelwandeling.

© Ad Somers

Bij terugkeer van de vroege wandelaars bij het Trefpunt is alles al gereed voor een feestelijke dag. Er wacht hen koffie, thee of iets fris en in ieder geval het originele RottaVoer (appelgebak) waarop generaties excursiegangers al ruim 30 jaar overleefd hebben.

© Ad Somers

Er waren meerdere stands van onze partners, o.a. van GZH, de beheerders van het recreatiegebied de Rottemeren. De medewerkers Toezicht en Handhaving legden haarfijn uit wat mag en niet mag in de terreinen van het Recreatieschap Rottemeren.

© Ad Somers

Rien van der Vorm, een stralende voorzitter, spreekt de aanwezigen toe. In zijn toespraak besteedde hij aandacht aan het verleden maar hield hij vooral de blik op de toekomst van onze bloeiende vereniging gericht.

© Ad Somers

De volle aandacht van de zaal voor de woorden van Rien en burgemeester Ewald van Vliet van Lansingerland.

© Ad Somers

Burgemeester Ewald van Vliet van Lansingerland spreekt een zeer veraste Aad Deurloo toe nadat hij Aad de versierselen heeft opgespeld die horen bij het lidmaatschap van de Orde van Oranje-Nassau.

© Ad Somers

Gert Jansen bewondert de decoratie van Aad Deurloo.
© Ad Somers

Bij de stand van Deltasafari konden velerlei producten uit de boomgaard van het Nessebos verkregen worden. Ook was er veel belangstelling voor de zoogdier- en vogeltrips in de Delta vanuit Stellendam.
© Ad Somers

Jong en oud sloegen aan het determineren bij de opdrachten van Rotta Rangers en Rotta Kapoentjes. De toekomst van de vereniging is aan de jongere generaties, en jong geleerd is oud gedaan!
© Gert Jansen

Onder leiding van Rien van der Vorm gaat een groep fietsers onderweg naar de oorsprong van de Rotte. Het is een geslaagde tocht geworden!
© Ad Somers

Uilenballen pluizen. Voor jong en wat minder jong nog een heel gepuzzel. Maar wel heel leuk en leerzaam.
© Gert Jansen

Onze huisimker, Johan Beckers, kan zeer onderhoudend vertellen over zijn bijen. Zijn aanstekelijk enthousiasme werkt altijd als een magneet op het publiek. © Ad Somers

Zilverreigers

Jan Mudde

Het thema voor de voorplaat van Aves Visum voor 2012 is: "Reigers". Het eerste nummer nieuwe stijl werd gesierd door een prachtige Blauwe Reiger. Deze makkelijk herkenbare soort komt heel algemeen voor. In ons werkgebied zijn zelfs diverse kolonies te vinden. Ditmaal is de vogel op de voorplaat heel wat cryptischer. Wat zien we? Een witte reiger waarvan het formaat niet direct te bepalen is. Goed waarnemen is dan de boodschap!

Herkenning; overeenkomsten en verschillen

Op de foto zien we niet hoe groot de vogel is. Bij de zilverreigers hebben we voor de determinatie niets aan de kleur. Beide soorten zijn geheel sneeuwwit! Dan moeten we heel goed kijken naar de andere determinatiekenmerken. Bij de zilverreigers zijn dat vooral de snavel- en pootkleur. We zien een geheel donkere snavel en ook geheel donkere poten. Deze kenmerken passen alleen op de Kleine Zilverreiger. De Grote Zilverreiger heeft namelijk een gele snavel die alleen in de broedtijd deels donker word. En ook de tibia (het scheenbeen), het bovenste deel van de zichtbare naakte poot, is bij de Grote Zilverreiger niet donker maar gelig. Daarnaast heeft de Kleine Zilverreiger gele tenen en die zijn bij zijn grote neef ook geheel donker. Op de foto is dit echter niet te zien. Nog even terugkomend op het formaat, de Grote Zilverreiger is ongeveer net zo groot als een Blauwe Reiger terwijl de Kleine Zilverreiger niet veel groter is dan de helft daarvan. Beide witte reigers maken wel een heel wat ranker en sierlijker indruk dan hun blauwgrijs gekleurde neef.

Grote Zilverreiger © Ellen Beckmann

Voorkomen en verspreiding

De Kleine Zilverreiger is een vogel die we in ons werkgebied maar zelden zien. Met slechts een tiental waarnemingen in de periode 2007-tot heden geregistreerd in de database van waarneming.nl is het een echte zeldzaamheid. De meeste kans op deze soort maak je bij de Zevenhuizerplas en omgeving in de maanden mei t/m september. Landelijk is de soort na de afgelopen winters met strenge vorstperiodes zeer sterk achteruitgegaan. Broedden er in 2007 nog bijna 50 paartjes in Nederland, in 2010 waren daar nog maar een ruime 30 van over. Het dichtstbijzijnde broedgebied is de Delta. In 2010 broedden er nog 15 paar in het Quakjeswater op Voorne. Het lijkt er vooralsnog op dat de

vogels die bij ons broeden voor een deel ook hier overwinteren.

Heel anders is het verhaal voor de Grote Zilverreiger. Hoewel dit ook geen algemene broedvogel in Nederland is, de schatting van de broedpopulatie in 2010 is 156-160 paar, kunnen we deze tropische verschijning het hele jaar door in onze omgeving aantreffen. De nadruk ligt daarbij wel op het voorjaar en het najaar. Met een kleine 450 waarnemingen van 2007-heden is deze soort in ons werkgebied rustig vrij algemeen te noemen. De meeste kans op een ontmoeting met deze witter dan witte reiger heb je in de polders in het westen van Lansingerland. Maar in het hele werkgebied van Rotta kun je ze ineens zien staan. Afgelopen winter waren de vogels echter zelfs aan vijvers in de stad en langs snelwegen te zien. De vele sneeuw en het dikke ijs maakten dat ze noodgedwongen dichterbij de mens op zoek moesten naar voedsel. De meeste vogels trekken dus niet weg naar zuidelijker oorden maar proberen in ons land te overwinteren.

Voedsel- en nestplaatskeuze

De Kleine Zilverreiger is vooral gespecialiseerd in de wat kleinere prooien. Op zijn menu staan garnalen, slakken, kleine visjes en insectenlarven. Hij zoekt zijn kostje het liefst bij elkaar door wat verscholen rond te stappen door ondiepe plassen en moerasjes.

De Grote Zilverreiger kan door zijn formaat wat grotere prooien aan. Vissen, waterinsecten maar ook Veldmuizen en amfibieën vormen zijn voedsel. Hij zoekt dit in wat dieper water en ook op het land.

De Kleine Zilverreiger broedt in ons land zowel in bomen en struiken als op de grond. Dit laatste gebeurt alleen in gebieden waar grondpredatoren zoals de Vos ontbreken. Vaak zoeken de vogels het gezelschap van Lepelaars op in de broedtijd. Bij voorkeur zoeken ze nestgelegenheden in de buurt van wat kleinere ondiepe plassen en moerassen. De Grote Zilverreiger broedt ook in bomen en in het riet. En ook deze soort is vaak aan te treffen in het gezelschap van broedende Lepelaars. Wel heeft deze grote witte reiger een voorkeur voor grotere riet- en moerasgebieden. Van hieruit worden dan voedselvluchten ondernomen naar de omliggende sloten en agrarische gebieden.

Toekomst

Met de aanleg van meer natte natuur en semi-natuurgebieden in het werkgebied van Rotta zal de kans op het aantreffen van beide soorten reigers waarschijnlijk alleen maar toenemen de komende jaren. Veelbelovende gebieden zijn wat dat betreft de Eendragtspolder aan de oostzijde van de Rotte en de Groenzoom in het westen van Lansingerland. In beide gebieden staan omvangrijke rietmoerasachtige landschappen gepland voor aanleg. Als dat doorgaat zou het zomaar kunnen dat we binnen 10 jaar het eerste broedgeval van één van beide soorten kunnen registreren. Voor het echter zover is kunnen we in ieder geval volop genieten van deze beide prachtige witte reigers. Op naar buiten dus, en vergeet niet je waarnemingen vast te leggen op waarneming.nl! Dan blijven ze bewaard voor de toekomst en kan er bij nieuwe ontwikkelingen meer rekening

gehouden worden met belangrijke natuurwaarden.

Literatuuropgave

- Bijlsma et all. 2001, Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2), GMB uitgeverij/-KNNV uitgeverij, Haarlem/Utrecht
- Boele et all. 2012. Broedvogels in Nederland in 2010 SOVON-rapport 2012/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000.-Nederlandse Fauna 5, NNM Naturalis, KNNV Uitgeverij &EIS-Nederland, Leiden
- Svensson et all. 2009, Collins Birdguide 2nd edition, Harper Collins Publishers, London
- www.waarneming.nl

Correctoren gezocht!!!

Het spellings- en taaldruiveltje speelt ons parten! We willen deze fouten graag vermijden!!

We zijn op zoek naar twee mensen die ons daarbij willen helpen. Hun taak bestaat er uit alle tekst in Aves Visum nauwgezet na te zien op taal- en spelfouten. Dit zal eens per drie maanden een paar uur in beslag nemen.

Zijn er onder de leden oud-docenten Nederlands, leraren basisonderwijs of anderen met een correct gevoel voor de Nederlandse taal?

Willen deze zich dan melden op het redactieadres, avesvisumredactie@gmail.com

Donderdag = RottaActief!

Elke donderdag werkt een enthousiaste en vrolijke ploeg vrijwilligers bij en vanuit Trefpunt Rotta.

Wat ze zoal doen op die dagen? Te veel om op te noemen maar denk aan;

Klein en groot onderhoud aan het verenigingsgebouw, het terrein en de tuin

Ophangen en controleren nestkasten voor mezen, roofvogels en uilen

Natuuronderhoud Koornmolengat en Wiebertjes

Gezellig koffie drinken

Natuurwaarden werkgebied Rotta in kaart brengen

Nieuwe plannen uitbroeden voor 'Rotta'

Jouw idee met of voor de natuur of de vereniging uitvoeren

Heb je tijd over en vindt je het leuk om ook actief te worden voor de vereniging en de natuur in ons werkgebied? Weet dan dat je altijd welkom bent, elke donderdag van 10:00 uur tot 16:00 uur in Trefpunt Rotta, Hoeksekade 164, Bergschenhoek.

Eerst weten wat we precies gaan doen op een bepaalde dag? Neem contact op met Jan Noppers, jannoppers@gmail.com of bel hem even 010 - 418 47 76

MET DE NIEUWE FIAT PUNTO TWINAIR BEN JE KLAAR VOOR 3 JAAR

- **3 JAAR 0% RENTE**
- **3 JAAR GARANTIE**
- **3 JAAR GEEN WEGENBELASTING**

Hij is er: de nieuwe Fiat Punto met zijn revolutionaire TwinAir Turbo benzinemotor. Zonder wegenbelasting en met slechts 14% bijtelling! Nu bovendien met gratis Cool&Blue pakket t.w.v. € 600,-. Ga naar fiatpunto.nl, vergelijk de Punto TwinAir met zijn concurrenten en ervaar het verschil. Er is overigens al een Fiat Punto **vanaf € 10.990,-**. De nieuwe Fiat Punto: dit is de auto waar wij van houden. Meer weten? Kom naar onze showroom en laat je verrassen door de nieuwe Punto.

Gem. brandstofverbruik: 4,2 l/100 km (1 op 23,8). CO₂: 98 g/km. **Fiat. De laagste gemiddelde CO₂-uitstoot van Europa.***

Rij Belastingvrij

Contant waarde	Contante aanbetaling	Totaal Kredietbedrag	Looptijd in maanden	Vaste debet-rentevoet op jaarbasis	Jaarlijkse Kosten Percentage (JKP)	Termijnbedrag per maand	Totaal te betalen bedrag
€ 10.990,-	€ 4.490,-	€ 6.500,-	36	0,0%	0,0%	€ 180,56	€ 6.500,-

36 maanden voor maar 0% rente

Prijs is incl. BTW, excl. kosten rijklaar maken en verwijderingsbijdrage. Getoonde afbeelding kan afwijken van de werkelijkheid. Prijswijzigingen voorbehouden. De financiering in de vorm van niet-doorlopend krediet wordt u aangeboden door Fiat Financial Solutions handelnaam van FGA Capital B.V. (AFM vergunningsnummer 12013694) onder voorbehoud van kredietacceptatie en toetsing BKR te Tiel. Max. kredietbedrag € 6.500,-. Deze financieringsactie is geldig tot en met 30 juni 2012. Prijs en uitvoering kunnen aan verandering onderhevig zijn zonder voorafgaande opgave. 3 jaar garantie is opgebouwd uit 2 jaar fabrieksgarantie en 1 jaar Extra Garantie. De compensatie van wegenbelasting per 2014 is gebaseerd op de wegenbelastingtarieven zoals bekend per 1 april 2012 en zal als korting worden verrekend. 3 jaar geen wegenbelasting is niet geldig voor de Fiat Punto 1.2 benzine-motor. Vanafprijs € 10.990,- is gebaseerd op de 1.2 Pop 3-deurs actieaanbieding. Deze actie is geldig t/m 30 juni 2012. Vraag naar de voorwaarden. *Bron: Jato Dynamics. Gebaseerd op de volumegereguleerde gemiddelde CO₂-uitstoot (g/km) van de best verkochte Europese automerken in 2011.

Let op! Geld lenen kost geld

Eef en Huub **NU OOK UW FIAT-DEALER**

Rotterdam, Ceintuurbaan 133, Tel. 010 - 211 11 11, www.eefenhuub.nl

Een bijzondere ontmoeting midden in een woonwijk

Garry Bakker

Op 1 april 2012 besloot ik aan het eind van de middag en mijn vogelrondje om nog even te gaan kijken in het Rietveldpark. De brede waterrijke groenstrook (of landrijke waterstrook, zo u wilt) die de woonwijk Nesselande in tweeën snijdt. Deze groenstrook is feitelijk uit noodzaak geboren vanwege de al aanwezige hoogspanningslijn, waarvan verplaatsing planologisch lastig was. In de inrichting van het park zijn enkele natte zones met bruggetjes en vlonders opgenomen aan de noordkant, waar de natuur een kans krijgt zich te ontwikkelen.

Helaas zijn het vooral geïntroduceerde witte boerderijganzen die hier vooralsnog domineren en de vegetatie zodanig vermesten en kaalvreten dat er van een waardevolle vegetatie nog weinig terecht komt. Toch zorgen riet en ruigte voor enige natuurbeleving, zo midden tussen de bebouwing. Ik liep het na de reguliere maaibeurt resterende gele rietrandje op het noordelijkste schiereilandje af, in de hoop wat eiklommen van Bruine kikker tegen te komen. Tot mijn verbazing vloog er plots een kleine donkere vogel met afgeronde vleugels, een duidelijke lichte onderstaart en een lange hals voor me op uit het riet. In een microseconde realiseerde ik me dat dit geen Waterral kon zijn; niet alleen vanwege het te kleine formaat, maar vooral omdat ik een korte en stevige rode snavel had gezien: dit was een Porseleinhoen! De vogel vloog met snelle slag van het schier-

Porseleinhoen © Garry Bakker

eiland waar ik mij op bevond over het water naar het naastgelegen eilandje. Ik kon door een korte sprint nog net zien waar de vogel inviel en het riet inliep. Een poosje wachten leverde niets meer op; daarom besloot ik het in de avond nog maar eens te proberen. Rallen zijn vaak actiever in de schemer en laten zich dan dikwijls gemakkelijker bekijken. De locatie was in ieder geval klein en overzichtelijk genoeg voor een kans op een vervolgaarneming. Juist toen ik om 19:15 uur onderweg was belde Daniel Benders met de mededeling dat hij de vogel ook voor zijn voeten had opgestoten, op precies dezelfde plek! Gezamenlijk wachtten we af en een kwartier later zagen we de vogel kort maar fraai door de verrekijs, lopend in de rand van het eilandje: spikkels, roomgele onderstaartvlakken en een

roodoranje snavel: geweldig! Maar vooral ook vanwege deze locatie 'van niks', waar nooit iemand naar zo'n bijzondere soort zou gaan zoeken. Het Porseleinhoen is een trekvogel die in Afrika overwintert. In Nederland huizen hoogstens enkele tientallen broedparen. Maar hoeveel het er precies zijn is onduidelijk vanwege de verborgen levenswijze die de soort erop nahoudt. De mannetjes hebben wel een opvallende roep, maar om die te horen moet men 's nachts op pad. Jonge natuurgebieden en uiterwaarden met een grasachtige vegetatie en een permanente laag ondiep water zijn favoriet en die soort situaties zijn schaars in ons land. Vogels die buiten Nederland broeden of zijn uitgebroed, doen ons land echter ook aan op trek. In het voorjaar merken we daar weinig van en wordt de soort weinig gezien, maar in augustus worden Porseleinhoenders op meer plaatsen gezien. Slikrandjes langs rietkragen op allerlei plaatsen zijn dan kansrijk voor een ontmoeting met deze geheimzinnige soort. De waarneming in Nesselande bewijst in ieder geval maar weer dat het de moeite loont om ook op ongebruikelijke plaatsen dichtbij huis naar bijzondere vogels te zoeken, zelfs in een nieuwbouwwijk!

Ruimtelijke ontwikkelingen in de Noordrand.

Jaap van Lien

Je kunt er in deze rubriek niet omheen. Met een bepaalde regelmaat gaat het niet over natuurontwikkeling maar over politiek.

Ook nu is er weer zo'n moment. Net toen via de provincie duidelijk werd wat de bizarre bezuinigingen van de regering op natuur en natuurbeheer, zouden gaan betekenen voor de toekomstige natuurontwikkeling in Nederland en voor wat ons betreft in Zuid-Holland, viel het kabinet. Prompt daarop ontstond er onverwachts een nieuw soort coalitie die het eens werd over een bezuinigingsprogramma dat de basis moet worden van de rijksbegroting voor het jaar 2013. Tot onze verbazing en vreugde werden de aangekondigde bezuinigingen op natuur met 200 miljoen Euro verlaagd. Dat is een hoop geld! Wat het precies gaat betekenen voor de ontwikkelingen in onze omgeving is op dit moment nog helemaal niet te zeggen maar in ieder geval is er hoop dat er nu toch meer geld beschikbaar komt voor het beheer van nieuwe maar ook van bestaande natuur- en recreatiegebieden. Intussen heeft de provincie, nog op grond van de afspraken met staatssecretaris Bleker, bekend gemaakt wat er zoal in Zuid-Holland nog gerealiseerd kan worden en welk deel we moeten vergeten. In het algemeen wordt gesteld dat plannen alleen uitgevoerd worden als ook het beheer geregeld is. In ons gebied gaat het om de volgende projecten: **de Vlinderstrik (140 ha.)**, het gebied tussen Wildersekade en Oude Bovendijk; **de Eendragtspolder (245 ha.)** in Zevenhuizen, de roeibaan en bijbehorende natuur; **het Bentwoud**, in Moerkapelle en Waddinxveen, aanleg van 827 ha. i.p.v. 1015 ha.; **de Groenzoom (300 ha.)** met **Bergboezem (46 ha.)** tussen Berkel en Pijnacker; de ecologische verbinding via de Klapwijkse Knoop. **Het Hoekse Park-Oost** en **de Rottezoom** zijn definitief van de baan. Voor **het Hoekse Park-West** en de **Bleiswijkse Zoom-Noord** komt geen geld meer beschikbaar behalve voor een fietspad door het HP-West en de groenstroken

Hoekse Park West © Jaap van Lien

langs dat fietspad. Hier moeten we het mee doen. Onze conclusie is dat we er nog redelijk van afkomen.

Groenzoom Berkel/Pijnacker

Sinds enige tijd wordt er hard gewerkt aan de realisatie van deelgebied 2 dat loopt van de Kleihoogt tot aan de Middeweg in Berkel en Rodenrijs. Vanaf de Noordersingel is duidelijk te zien hoe de Berkelse Vaart er vorm krijgt. Het wordt een brede watergang met een forse rietzoom erlangs en direct achter de Noordersingel een kade waarop t.z.t. een fietspad wordt aangelegd. De rietkraag wordt voor een groot deel omsloten door water en fungeert met de beplanting aan beide zijden van de vaart als ecologische verbindingzone. De vaart wordt in een volgende fase in twee richtingen doorgetrokken. In zuidelijke richting tot aan de Klapwijkseweg en in noordelijke richting tot aan de Katwijkse buurt in Pijnacker. Daarbij kruist de vaart de Kleihoogt, de Middeweg en de Pastoor Verburghweg door middel van bruggen of forse duikers, zodat er voor de kanoliefhebbers één lange doorlopende kanoroute ontstaat. Intussen heeft de gemeente duidelijk gemaakt dat er kavels uitgegeven zullen worden om te bouwen op open plaatsen langs de Noordersingel. Op een aantal plaatsen zal er rekening worden gehouden met doorzichten tussen de Noordersingel en de Groenzoom. Niet alles mag volgebouwd worden, maar toch...het wordt een aanzienlijke verdichting van de bebouwing terwijl er al zoveel verknoeid is in het noordelijke lint van Berkel en Rodenrijs. In totaal gaat het om 52 woningen voor Lansingerland. De opbrengst van de kavels komt voor een deel ten goede aan de inrichting van de Groenzoom. Dat is dan een mogelijk lichtpuntje, aangenomen dat er wat overblijft na aftrek van de kosten!

A13/A16

Na een moeilijke en vooral langdurige bevalling is er uiteindelijk door de beide gemeenteraden (Rotterdam en Lansingerland) een standpunt over de nieuwe snelweg ter wereld gebracht. Een standpunt dat door mevr. Baljeu van de stadsregio overgebracht moet worden aan de minister. De hele geschiedenis sla ik over, duidelijk is dat de meerderheid in de beide raden akkoord is gegaan met de gemaakte afspraken. Wel moet er nog voldaan worden aan een aantal voorwaarden die de inpassing dichter in de buurt brengen van het eerder ingenomen standpunt van Lansingerland n.l. dat de weg niet te horen, te zien en te ruiken mag zijn. Dat valt niet mee met een hoge fly-over in Ommoord, een 7 m. hoge tunnelbak in het Lage Bergse Bos en een weg op maaiveldniveau vanaf de Bergweg Zuid tot

aan de A13. De aanpassingen die nu door de gemeenten gevraagd worden hebben daar dan ook alles mee te maken. Zoals al in de vorige Aves Visum gemeld hebben wij ons in de discussie gemengd door in te spreken tijdens een commissievergadering in Lansingerland. Niet alleen om ons oorspronkelijke standpunt te herhalen n.l. dat wij tegen aanleg van de weg zijn omdat nut en noodzaak niet voldoende zijn aangetoond, maar vooral om de gelegenheid te gebruiken om aandacht te vragen voor dierenwelzijn. Dat heeft ertoe geleid dat onze wensen bijna één op één zijn overgenomen in de brief die het college van Lansingerland heeft gestuurd naar de stadsregio onder een apart kopje 'ecologie'. Of de demissionaire minister van EL&I nog een besluit mag nemen over de weg valt intussen te betwijfelen.

Braakliggende terreinen in Lansingerland

Een heel ander onderwerp. Onlangs werd er door twee partijen in Lansingerland, D 66 en Leefbaar 3B, een bijeenkomst belegd waarbij er ideeën gelanceerd konden worden voor tijdelijk gebruik van de diverse braakliggende terreinen in de gemeente. Dat braak liggen heeft uiteraard te maken met de stagnatie in de woningbouw. Ik heb tijdens die bijeenkomst namens onze vereniging een pleidooi gehouden voor 'niets doen' m.a.w. de natuur haar gang laten gaan. Het ging met name om een grote toekomstige bouwlocatie in de Boterdorpse polder bekend als Wilderszijde. De

Oeverwaluwkolonie Wilderszijde © Jaap van Lien

eerste tien tot vijftien jaar zal hier waarschijnlijk niet worden gebouwd. Het ministerie van EL&I biedt juist voor dit soort terreinen de mogelijkheid om ontheffing van de Flora en Faunawet te vragen voor de functie van 'tijdelijke natuur'. Ik heb daarom ons pleidooi op papier gezet richting de gemeente en gevraagd om stappen te ondernemen die het gebied de officiële status geven van 'tijdelijke natuur'. Het kost de gemeente geen geld en het levert een prachtig natuurgebied op. Weliswaar tijdelijk maar toch.. niemand weet hoe lang tijdelijk wel niet kan zijn in dit geval. Eén van onze leden, Jan Mudde, is al geruime tijd bezig met een officiële inventarisatie van de vogels in Wilderszijde. Hij schrijft er vast nog wel een keer over. De resultaten zijn in ieder geval verrassend! Begin deze week werden er in zandafgravingen nog twee oeverwaluwenkolonies vastgesteld. Reden om de gemeente te vragen beschermende maatregelen te nemen zodat de vogels tijdens het broedseizoen niet gestoord worden. We zijn heel benieuwd of de gemeente mee gaat in ons pleidooi voor 'tijdelijke natuur'. Het kan ons een spannend nieuw natuurgebied opleveren!

ROTTA-RANGERS; STRAND

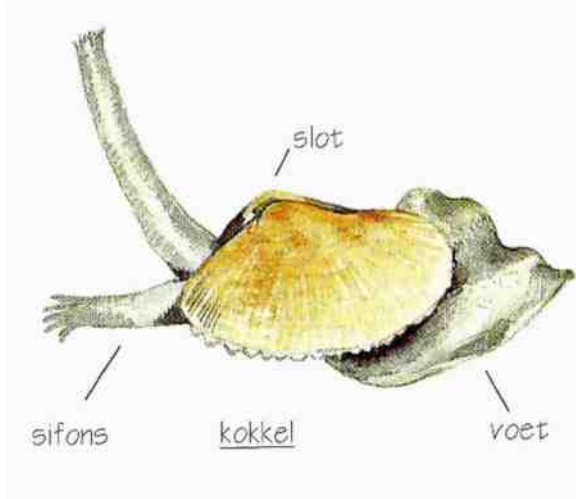
Ben Huber, begeleider Rotta-Rangers

Vanaf dit nummer hebben jullie, Rotta-Rangers, jullie eigen plek in het blad. Een plek met allerlei weetjes en doe-dingen speciaal voor jullie uitgeknobbeld en opgezocht. We denken dat jullie dat wel leuk vinden.

Strandvondsten.

Denkend aan de zomer, dwalen mijn gedachten af naar een zonnige dag aan het strand. Om in de zomer af te koelen gaan we vaak naar zee. Je kunt er heerlijk met je blote voeten door het water banjeren, een koele duik nemen of elkaar helemaal nat spetteren.

Met hoogwater spoelen er allerlei te gekke dingen aan op het zeestrand. Je vindt er wier, mooi gekleurde schelpen en nog veel meer wonderlijke dingen. Ga daar, als je op het strand bent, eens naar op zoek. Kijk wel een beetje uit! Pak niet alles beet en pulk nog dichte zakjes, pakjes en bussen niet open. Ook dode dieren kun je beter niet aanraken. Schelpen, wier en zeeschuim kun je rustig verzamelen.

Kokkel

Schelpen zijn eigenlijk de kleppen van de schelpdieren. Elk schelpdier heeft twee kleppen. Schelpen worden vaak op het strand opgehoopt tot dikke hopen, de schelpenbanken. Schelpdieren zitten niet allemaal vast aan de bodem of stenen en palen. Sommige schelpdieren kunnen zwemmen door hun kleppen open en dicht te doen. De kleppen zitten aan elkaar met een scharnier. Door sterke spieren kunnen

Wulk

de kleppen stevig gesloten blijven. Alleen een sterke vogel-snavel of een zeester krijgt de schelpen van elkaar om vervolgens de schelpdieren op te eten. Kokkels hebben 2 buisjes (sifons). Daar zuigen ze zeewater mee op, halen er voedsel en zuurstof uit en spugen het water met de andere sifon weer uit.

Een Wulk is een zeeslak en dus geen schelpdier. De Wulk legt zo'n duizend eieren. Die eieren zweven niet door het water maar zitten op een klompje bij elkaar. Er komen er maar een stuk of 10 uit. De jonge slakjes eten de niet uit-

Eiklompje van een Wulk

gekomen overige eierdooiers op.

Het zeeschuim dat je soms op het strand vindt, is het rugschild van een Zeekat (een soort inktvis). Het rugschild lijkt een beetje op een kleine surfplank en geeft bescherming

Zeeschuim (rugschild Zeekat)

en drijfvermogen. In het achterlijf heeft de Zeekat een zakje met inkt. Als hij wordt aangevallen spuit hij die inkt. Vandaar de naam inktvis. Misschien herken je het zeeschuim wel. Bij veel Parkieten hangt een stuk in hun kooitje.

Op het strand vindt je ook regelmatig een vreemd soort rechthoekige "pakjes" met aan elke hoek een soort "draad". Dat zijn eikapsels van haaien of roggen. In het pakketje

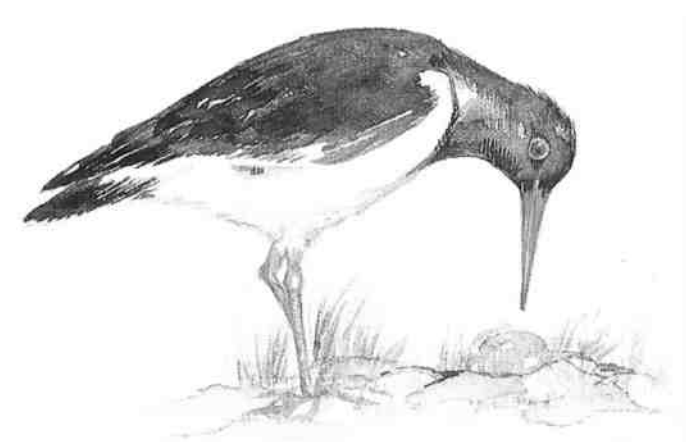
Ei van Stekelrog

heeft een kleine rog of haai gezeten, net als een kuikentje in een ei. Met de "draden" heeft het kapsel vastgezeten aan wier dat in zee groeit. Het eikapsel rechts is van een Stekelrog, een platte kraakbeenvnis met stekels op zijn rug.

Stekelrog

Aan de kust vind je ook veel vogels, zoals de Scholekster. Het belangrijkste voedsel van de Scholekster is de Kokkel.

Scholekster

Een strandvogel maken

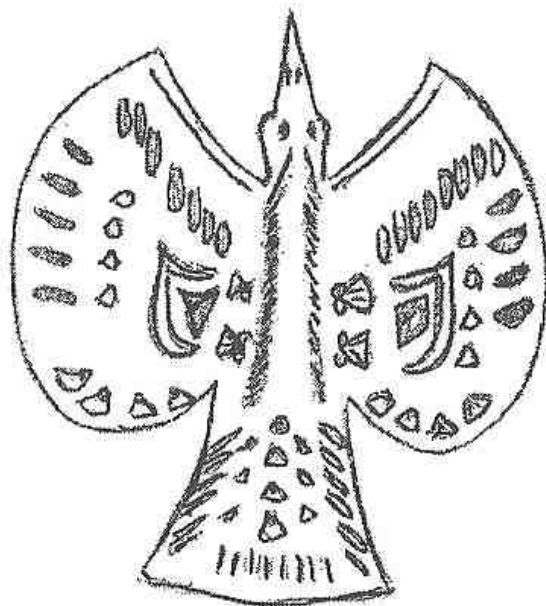
Met van alles wat je op het strand vindt kun je leuke dingen doen. Thuis, maar ook op het strand. Zoek een vlakke plek op het strand, waar het zand nog net niet droog is. Ga plat op je rug liggen met gespreide armen

en benen. Maak een paar keer de beweging als op de tekening, zodat een vogel- (of engel-)vorm zichtbaar wordt in het zand.

De vogelvorm maken

Sta voorzichtig op en maak je vorm in het zand verder af: randen duidelijker maken en het lijfje in het midden wat ophogen. Versier je strandvogel (of engel) met je eigen strandvondsten een voorbeeld zie je hieronder

De versierde strandvogel

Zoek je leuke weetjes of opdrachten die je samen met vriendjes of vriendinnetjes in de natuur kunt uitvoeren. Kijk dan eens op:

<http://www.ivn.nl/kleinekanjers/projectinfo.html>

Waterdieren in de sloot, 16 juni

Aanstaande zaterdag alweer de volgende Rotta Rangers!

Misschien is er nog plaats!

Geef je snel op bij Gert Jansen via jansen.gert@gmail.com of bel 010 - 511 57 20

Activiteitenkalender juni tot en met september 2012

	tijd	locatie	activiteit	doelgroep	opgeven/info
do.	10:00-16:00	Trefpunt	wekelijks, werken bij Trefpunt	Rotta Actief!	Jan Noppers
za.	12:00-16:00	Trefpunt	wekelijks, vrije inloop	openbaar	
zo.	12:00-16:00	Trefpunt	wekelijks in de zomer, vrije inloop	openbaar	
juni					
12	20:00-22:00	Trefpunt	Bestuursvergadering	leden	bestuursleden
16	08:00	BZ	Wandeling Bleiswijkse Zoom	openbaar	Aad Deurloo
16	13:30-15:30	Trefpunt	Waterdiertjes in de sloot	Rotta Rangers	Gert Jansen
22	21:00	Trefpunt	Expositie Bloeiende Bermen	openbaar	KNNV Delfland
22	21:00-01:00	Trefpunt	Nationale Nachtvliedernacht	openbaar	Aria van Ballegoie
23	n.t.b.	n.t.b.	Excursie Loetbos	leden	Henk Zomer
26	19:30-22:30	Trefpunt	Ledenavond, Vogels van Ethiopië	leden	Garry Bakker
29	19:00	KMG	Wandeling Koornmolengat Elke vrijdag tot 31 aug.	openbaar	Aad Deurloo
juli					
3	19:30-22:30	Trefpunt	Vogelfotografie, C. van Rijswijk	Jong Rotta	Mirjam v. Donselaar
10	20:00-22:00	Trefpunt	Bestuursvergadering	leden	bestuursleden
14	09:00-16:00	Trefpunt	Landelijke Imkerijdag	openbaar	Imkerij de Moerbei
14	13:30-16:00	Trefpunt	Rotta Varia, Fietstocht	openbaar	Ad Somers
15	09:00-16:00	Trefpunt	Landelijke Imkerijdag	openbaar	Imkerij de Moerbei
21	13:30-15:30	Trefpunt	Bloemen, insecten, vlinders	Rotta Rangers	Gert Jansen
aug.					
7	19:30-22:30	Trefpunt	Programma nog niet bekend	Jong Rotta	Mirjam v. Donselaar
18	13:30-15:30	Trefpunt	Leven in de grond	Rotta Rangers	Gert Jansen
22	13:30-15:00	Trefpunt	Struinen in de natuur	Rotta Kapoentjes	Gert Jansen
25	n.t.b.	n.t.b.	Excursie Ginkelse Heide	leden	Henk Zomer
31	19:00	KMG	Laatste wandeling KMG '12	openbaar	Aad Deurloo
sept.					
1	08:00-13:00	KMG	Start Rotta Natuurwerk 2012	Rotta Natuurwerk	Rien v.d. Vorm
4	19:30-22:30	Trefpunt	programma nog niet bekend	Jong Rotta	Mirjam v. Donselaar
8	13:30-16:00	Trefpunt	Rotta Varia, Trektellen	openbaar	Jan Mudde
11	20:00-22:00	Trefpunt	bestuursvergadering	leden	bestuursleden
15	10:00	Trefpunt	Wandeling HBB, start Trefpunt	openbaar	Aria van Ballegoie
15	13:30-15:30	Trefpunt	Vruchten en zaden op reis	Rotta Rangers	Gert Jansen
25	19:30-22:30	Trefpunt	Ledenavond, Vogels van Gambia	leden	Ellen Beckmann
29	n.t.b.	n.t.b.	Excursie Voornes Duin	leden	Henk Zomer

Wilde Zomerexcursies Jong Rotta 2012;13 jaar of ouder? Ga mee en geniet!!!

wanneer	hoe laat	waarheen	verzamelen en bijzonderheden
30 juni	12:00-16:00	Klein Profijt en Rhoonse Grienden	metrostation Zuidplein, fiets meenemen
19 of 21 juli	12:00-16:00	Wandeling Utrechtse Heuvelrug	NS station Driebergen-Zeist
1 september	12:00-16:00	Wandeling Voornes Duin	parkeerplaats Tenellapas

Meer weten? Interesse? Ga je mee? Neem contact op met Mirjam of Jesse!!

mirjamvandonselaar@gmail.com, telefoon 06 -292 098 09, jessekeyzer@gmail.com
 Jong Rotta, iedere eerste dinsdag van de maand, 19:30 u., Trefpunt Rotta, vanaf 13 jaar

Toelichting activiteitenkalender

In de activiteitenkalender staan alle activiteiten die bij het ter perse gaan van deze Aves Visum bekend waren tot aan het moment dat de volgende Aves Visum zal verschijnen. Kijk op onze website voor de meest actuele informatie over de activiteiten. Hebt u geen internet, of na het raadplegen van de website nog vragen? Neem dan contact op met de persoon die bij de activiteit vermeldt staat.

Neem bij wandelingen en excursies altijd uw verrekijker mee. Eventueel is er een verrekijker te leen mits u dit tijdig aangeeft. Stem schoeisel en kleding af om het te bezoeken terrein en het weer. Bij deelname aan Rotta Actief! en Rotta Natuurwerk is het verstandig om vooraf even contact op te nemen om kleding en schoeisel af te stemmen op de te verrichtten werkzaamheden.

Bij auto-excursies rijden we zoveel mogelijk met elkaar mee. We streven er naar passagiers zo gelijk mogelijk te verdeelen over de beschikbare auto's. Benzinekosten worden door alle inzittenden gedragen. Passagiers betalen per persoon € 0,10 per gereden kilometer, ongeacht het aantal inzittenden. Als iemand per se met de eigen auto mee wil rijden en daardoor geen passagiers heeft zijn de benzinekosten geheel voor eigen rekening. Chauffeurs die passagiers meenemen moeten een inzittendenverzekering hebben afgesloten. Consumpties en entreegelden zijn voor eigen rekening.

Doelgroepen

Openbaar	leden en niet-leden zijn van harte welkom, aanmelden niet nodig.
Ledenavond	alleen voor leden en donateurs, aanmelden niet nodig.
Cursus	alleen voor cursisten dus vooraf aanmelden uiteraard.
Rotta Actief!	de werkploeg op donderdag, leden en niet-leden mogen meehelpen.
Rotta Natuurwerk	leden en niet-leden kunnen mee komen werken in de natuur, aanmelden niet nodig.
Rotta Varia	leden en niet-leden zijn van harte welkom, aanmelden niet nodig.
Rotta Kapoentjes	leden en niet-leden tussen 4 t/m 6 jaar zijn welkom, aanmelden vooraf noodzakelijk, vol is vol.
Rotta Rangers	leden en niet-leden tussen 7 t/m 12 jaar zijn welkom, aanmelden vooraf noodzakelijk, vol is vol.
Jong Rotta	leden en introducees vanaf 13 jaar zijn welkom, aanmelden niet nodig.
Wandeling	leden en niet-leden kunnen mee, aanmelden niet nodig.
Excursie	alleen leden kunnen mee, vooraf aanmelden, uiterlijk drie dagen voor de datum.
Weekend	alleen leden kunnen mee, vooraf aanmelden noodzakelijk, zie instructies bij weekend.

Locaties, informatie en aanmeld-adressen indien vooraf aanmelden nodig is

Afkorting	Plaats/gebied	Informatie bij	e-mailadres	Telefoon
BZ	Bleiswijkse Zoom	Aad Deurloo	a.j.deurloo@gmail.com	06 - 410 435 62
HBB	Hoge Bergse Bos	Aria van Ballegoie	ariavanballegoie@gmail.com	010 - 455 22 61
KMG	Koornmolengat	Aad Deurloo	a.j.deurloo@gmail.com	06 -410 435 62
LBB	Lage Bergse Bos	Rien van der Vorm	rienvandervorm@hetnet.nl	079 - 593 12 62
ZHP	Zevenhuizerplas			
Rotta Actief!	Trefpunt Rotta	Jan Noppers	jannoppers@gmail.com	010 - 418 47 76
Rotta Kapoentjes	Trefpunt Rotta	Gert Jansen	jansen.gert@gmail.com	010 - 511 57 20
Rotta Rangers	TrefpuntRotta	Gert Jansen	jansen.gert@gmail.com	010 - 511 57 20
Jong Rotta	Trefpunt Rotta	Mirjam van Donselaar	mirjamvandonselaar@gmail.com	06 - 292 098 09
Rotta Varia	Trefpunt Rotta	Ad Somers	ad.somers@hetnet.nl	06 - 229 085 77
Rotta Natuurwerk	diverse locaties	Rien van der Vorm	rienvandervorm@hetnet.nl	079 - 593 12 62

Excursies en weekenden, informatie en aanmelden bij

Henk Zomer	h.zomer5@upcmail.nl	010 - 455 10 20
Jan Kees Hoek	j.k.hoek@versatel.nl	010 - 418 10 31

Vertrekpunten wandelingen, tenzij anders aangegeven

BZ	parkeerplaats bij restaurant 't Zeeltje, Kooilaan 3, 2665 KR Bleiswijk
HBB	parkeerplaats Outdoor Valley, Hoeksekade 141, 2661 JL Bergschenhoek
KMG	brug over de Hennipsloot bij restaurant De Roerdomp, Tweemanspolder 12, 2761 ED Zevenhuizen
LBB	bij restaurant 't Hoekse Hout, Bergse Bosdreef 6, 2661 GN Bergschenhoek
ZHP	bij restaurant De Strandgaper, Strandweg 1, 2761 DM Zevenhuizen

Kijk voor de meest actuele stand van zaken altijd op de website! <http://www.rotta-natuur.nl>

Indien onbestelbaar retour: Hoeksekade 164, 2661 JL Bergschenhoek

MB 47 © Chris van Rijswijk

MB 48 © Chris van Rijswijk

Mystery Bird

Chris van Rijswijk

Dit keer hebben we te maken met twee meeuwen. Meeuwen: altijd lastig! Toch gaan we er uitkomen! Beide meeuwen lijken behoorlijk op elkaar. Zo delen ze een donkere staartband en hebben ze beide een zwarte baan over hun vleugels. Ook hebben ze allebei een donkere snavel en een zwarte vlek achter hun oog. Dat waren de overeenkomsten. Wat zijn de verschillen?;

De vogel op foto MB 47 is compacter met een fijnere snavel dan de vogel van foto MB 48. Je kunt het op de foto niet zien, maar de vogel van MB 47 is kleiner dan de vogel van MB 48. MB 48 heeft een donkere nekband (MB 47 mist die donkere nekband)

Die donkere staartband en de donkere baan over hun vleugels wijst op vogels in onvolwassen klee. Volwassen meeuwen hebben dit nooit. Met deze gegevens duik ik in mijn veldgids en is het niet meer zo moeilijk. De vogel van foto MB 47 is of een Dwergmeeuw of een Ross meeuw. Deze laatste soort is het niet, omdat deze soort een andere staartvorm en iets lichtere vleugels heeft. Het is dus een Dwergmeeuw. De vogel van foto MB 48 is een Drieteenmeeuw. De donkere nekband helpt ons daarbij om andere meeuwensoorten uit te sluiten. Bedankt voor alle inzendingen. Bijgaand twee nieuwe foto's. Je kunt je oplossing naar mij mailen (cdvrijswijk@gmail.com) of de antwoorden othouden. De oplossing staat in het volgende nummer.

Succes! Kijk ook op mijn website: www.birdshooting.nl

MB 49 © Chris van Rijswijk

MB 50 © Chris van Rijswijk